

## Pagna ewlenija>Drittijietek>Il-Vittmi ta' delitti (għalkemm hawnhekk tista' tisser ukoll tal-kriminalità)>Drittijiet tal-vittmi - skont il-pajjiż Drittijiet tal-vittmi - skont il-pajjiż

Estonja

Inti titqies **vittma ta' reat (parti li ġarrbet il-ħsara)** jekk iġġarrab xi dannu dirett fiżiku, materjali u morali b'riżultat ta' att illegali, pereżempju tkun korrejt jew il-proprjetà tiegħek tkun ikkawżata li ħsara jew giet misruqa, eċċ. Bħala riżultat ta' incident li jikkostitwixxi reat skont il-liġi nazzjonali. Bħala vittma ta' reat, il-liġi tagħtik ċerti drittijiet qabel, waqt u wara l-proċedimenti tal-qorti (proċess).

Il-**proċedimenti kriminali fl-Estonja** jibdew bi proċedimenti ta' qabel il-proċess, li ġeneralment huma mwettqa mill-pulizija u l-prosekutur u matulhom tingabar l-evidenza dwar ir-reat imwettaq u t-trasgressur allegat. Jekk ikun hemm biżżejjed evidenza, il-każ jgħaddi għal proċess. Il-proċess jispiċċa bil-qorti jew tikkundanna jew tillibera l-akkuzat. Fil-każ ta' kundanna, il-qorti tirregola wkoll dwar l-azzjoni ċivili mressqa quddiem il-qorti, iżda f'każ ta' liberazzjoni l-azzjoni tkun imwarrba. F'dan il-każ huwa possibbli li jiġi mitlub kumpens fi proċedimenti ċivili. Il-qorti tista' tiddeċiedi li tissodisfa b'mod sħiħ jew parzjalment l-azzjoni ċivili, mhux tissodisfa l-azzjoni jew twarraba. Jekk ma taqbilx mas-sentenza, tista' tappella l-kawża lil qorti iktar għolja.

**Ikklikkja fuq il-links ta' hawn taħt sabiex issib it-tagħrif li teħtieġ**

**1 - Drittijiet bħala vittma ta' reat**

**2 - Ir-rappurtar ta' reat u d-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni jew il-proċess**

**3 - Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess**

**4 - Kumpens**

**5 - Id-drittijiet tiegħi f'dak li għandu x'jaqsam ma' appoġġ u assistenza**

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-pagna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: [de](#) [et](#) [nl](#) diġà ġew tradotti.

### **1 - Drittijiet bħala vittma ta' reat**

**X'informazzjoni nirdievi minghand l-awtorità wara li jkun seħħ ir-reat (eż. il-pulizija, il-prosekutur pubbliku) iżda qabel ma nirrapporta r-reat?**

Meta tikkuntattja lill-awtorità, int tirdievi informazzjoni dwar:

kif tirrapporta r-reat; u

kwalunkwe servizz ta' appoġġ għall-vittmi li hu disponibbli mingħajr ma jiġi rapportat ir-reat.

Hemm ukoll gwida disponibbli fuq is-sit web tal-[Bord tal-Pulizija u tal-Gwardja tal-Fruntiera](#).

**Jien ma ngħix fil-pajjiż fejn seħħ ir-reat (ċittadini tal-UE u dawk li mhumiex). Kif inhum protetti d-drittijiet tiegħi?**

Id-drittijiet tiegħek jiġu protetti indipendentement mill-pajjiż tal-UE fejn sfajt vittma tar-reat. Int tista' tirrapporta r-reat u, jekk ikun hemm bżonn, tirdievi servizzi ta' appoġġ għall-vittmi kemm fil-pajjiż fejn seħħ ir-reat kif ukoll fil-pajjiż fejn tgħix.

**Jekk nirrapporta reat, x'informazzjoni nirdievi?**

Meta tirrapporta reat, int tkun intitolat(a) li tirdievi l-informazzjoni li ġejja:

fuq talba tiegħek, konferma bil-miktub li int irrapportajt reat;

notifika, fi zmien għaxart ijiem, dwar id-deċiżjoni ta' ftuħ jew ta' nuqqas ta' ftuħ ta' proċedimenti kriminali;

jekk jinfetħu proċedimenti kriminali, int tiġi interrogat(a) bħala vittma u tiġi mistoqsi(ja) jekk tixtieqx tirdievi informazzjoni dwar l-arrest u l-ħelsien tal-persuna suspettata, u dwar il-ħin u l-post tal-proċess; minbarra dan,

meta titlesta l-investigazzjoni preliminari tal-każ, il-prosekutur pubbliku jinnotifikak li int intitolat(a) teżamina l-kontenut tal-fajl kriminali.

**Għandi dritt għal servizzi ta' interpretazzjoni jew ta' traduzzjoni mingħajr ħlas (meta nikkuntattja lill-pulizija jew lill-awtoritajiet oħra, jew matul l-investigazzjoni u l-proċess)?**

Kull min ma jifhimx jew ma jgħidhx bl-Estonjan hu intitolat għal interpretazzjoni matul il-proċedimenti. Int intitolat(a) biex, fuq talba, tirdievi traduzzjoni ta' kwalunkwe test li jkun essenzjali għall-fehim tad-deċiżjoni dwar it-terminazzjoni tal-proċedimenti kriminali jew tas-sentenza tal-qorti jew għall-iżgurar tal-gustizzja tal-proċedimenti.

**Kif tista' l-awtorità tiżgura li jien nifhem u li qed ninftehem (jekk jien minorenni; jekk għandi diżabbiltà)?**

L-awtoritajiet iridu jaraw li int tifhem dak li jiġi spjegat lilek u li int tiġi mifhum(a). Għal dan l-għan, ikun hemm skedi ta' informazzjoni f'lingwa li tintfiehmet faċilment u speċjalisti mħarrġa disponibbli fl-għassa tal-pulizija jew fl-uffiċċju tal-prosekutur. Int dejjem tkun intitolat(a) għal interpretu tal-lingwa tas-sinjali.

**Servizzi ta' appoġġ għall-vittmi**

**Min jipprovdi l-appoġġ għall-vittmi?**

Is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi huma pprovduti mill-[Bord Nazzjonali Estonjan tal-Assigurazzjoni Soċjali](#).

Jekk int vittma ta' vjolenza fuq in-nisa, int tista' tirrikorri wkoll għaċ-[centri ta' rifuġju għan-nisa](#) għall-għajnuna.

**Il-pulizija tirreferi awtomatikament għall-appoġġ għall-vittmi?**

Il-pulizija tinformak dwar is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi u tirreferi għal assistent tal-vittmi jekk ikun hemm bżonn. Hawn għases tal-pulizija jkollhom assistent tal-vittmi preżenti f'kull hin.

**Kif tiġi protetta l-privatezza tiegħi?**

L-informazzjoni kollha li tingabar matul il-proċedimenti kriminali hi kunfidenzjali u ma tinqasamx mal-pubbliku qabel il-proċess pubbliku. Il-qorti tista' tiddikjara wkoll li l-proċess tiegħek isir *in camera*, f'liema każ lanqas l-informazzjoni diskussa matul il-proċess ma tkun aċċessibbli għall-pubbliku.

**Għandi nirrapporta reat qabel inkun nista' nikseb aċċess għall-appoġġ għall-vittmi?**

Le, kulhadd għandu aċċess għall-appoġġ ġenerali għall-vittmi, kemm jekk jirrapportaw reat kif ukoll jekk le. Madankollu, hemm servizzi speċifiċi ta' appoġġ għall-vittmi, bħall-kumpens għall-vittmi ta' vjolenza jew benefiċċji għall-appoġġ psikoloġiku, li tkun tista' taċċessa biss wara li tirrapporta reat.

### **Protezzjoni personali jekk inkun fil-periklu**

#### **X'tipi ta' protezzjoni huma disponibbli?**

Tista' titlob lill-prosekutur biex jitlob lill-qorti tofrög ordni temporanja ta' restrizzjoni kontra l-persuna suspettata. Ordni temporanja ta' restrizzjoni tordna lill-persuna suspettata biex ma tersaqx lejn il-postijiet speċifikati mill-qorti u ma tawvicinax lill-persuni speċifikati mill-qorti u lanqas ma tikkomunika mat-tali persuni.

Int tista' tkun protett(a) b'miżuri ta' protezzjoni għax-xhieda applikati mill-pulizija fuq it-talba tal-uffiċċju tal-prosekutur.

#### **Min jista' joffrili protezzjoni?**

Jekk tinsab fil-periklu, ikkuntattja lill-pulizija u din tiżgura s-sikurezza tiegħek.

#### **Hemm xi hadd li jivaluta l-każ tiegħi biex jara jekk inieix f'riskju ta' aktar dannu mit-trasgressur?**

Il-pulizija trid tivaluta kull każ, filwaqt li tiżgura l-prevenzjoni ta' kwalunkwe dannu.

#### **Ikun hemm xi hadd li jevalwa l-każ tiegħi biex jara jekk ninsabx f'riskju ta' aktar dannu mis-sistema tal-ġustizzja kriminali (matul l-investigazzjoni u l-proċess)?**

L-awtoritajiet kollha li jmessu l-proċedimenti dejjem huma meħtieġa jikkunsidraw l-interessi tiegħek u ma jhallux iġġarrab vittimizazzjoni sekondarja matul il-proċedimenti kriminali.

#### **X'tip ta' protezzjoni hu disponibbli għall-vittmi vulnerabbli hafna?**

Jekk int vittma ta' reat serju, tista' tingħata l-permess li ma jsirulekx mistoqsijiet fil-qorti; inkella, jista' jkun awtorizzat telesmigh jew tista' tintuza partition biex tibqa' moħbi(ja) mill-persuna akkużata matul l-interrogazzjoni tiegħek fil-qorti.

#### **Jien minorenni – għandi xi drittijiet speċjali?**

L-awtorità li tmexxi l-proċedimenti tista' tinvolvi uffiċjal ta' protezzjoni tat-tfal, assistent soċjali jew psikologu fl-interrogazzjoni ta' vittma li tkun minorenni. Dan hu obligatorju f'każijiet serji jekk il-persuna li tmexxi l-proċedimenti ma tkunx irċeviet taħriġ xieraq.

Jekk int vittma minorenni u l-interessi tiegħek jinsabu f'kunflitt ma' dawk tar-rappreżentant legali tiegħek jew tal-ġenituri tiegħek, l-awtorità li tmexxi l-proċedimenti tista' tahtar avukat għalik mingħajr ħlas bħala għajjuna legali.

Minorenni b'disturbi mentali u t-tfal kollha taħt l-10 snin, jew tfal taħt l-14-il sena f'każijiet ta' vjolenza domestika jew sesswali, ma jiġux interrogati fil-qorti.

Minflok, l-intervista tal-pulizija mal-minorenni tiġi rreġistrata fuq vidjo u tista' tintuza bħala evidenza fil-qorti.

#### **Il-membri tal-familja tiegħi miet kaġun tar-reat – x'inhuma drittijiet?**

Jekk il-membri tal-familja tiegħek miet minħabba r-reat, int ikollok id-drittijiet kollha ta' vittma matul il-proċedimenti.

#### **Il-membri tal-familja tiegħi kien vittma ta' reat – x'inhuma drittijiet?**

Jekk il-membri tal-familja tiegħek kien vittma ta' reat, int tkun intitolat(a) li tirċievi servizzi ta' appoġġ għall-vittma b'mod simili għall-vittma jekk ikun hemm bżonn.

#### **Nista' nikseb aċċess għas-servizzi ta' medjazzjoni? X'inhuma l-kundizzjonijiet? Ser inkun sikur(a) waqt il-medjazzjoni?**

Bil-kunsens tiegħek u dak tal-persuna suspettata, l-uffiċċju tal-prosekutur jista' jiddeciedi li jtemm il-proċedimenti kriminali b'konċiljazzjoni (medjazzjoni). Is-servizz ta' konċiljazzjoni jiġi pprovdut minn assistent ta' appoġġ għall-vittmi.

Int ikollok id-dritt li fi kwalunkwe ħin ma tibqax parteċipi fil-proċedura ta' konċiljazzjoni.

#### **Fejn nista' nsib il-liġi li tgħid x'inhuma drittijiet?**

[Il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali](#)

[L-Att dwar l-Appoġġ għall-Vittmi](#)

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: [et](#) diġà ġew tradotti.

### **2 - Ir-rappurtar ta' reat u d-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni jew il-proċess**

#### **Kif għandi nrrapporta reat?**

Tista' tirrapporta reat billi ċċempel fuq in-numru tal-emergenza tal-pulizija 112 (jekk ikollok bżonn ukoll l-assistenza tal-pulizija b'urġenza), tippreżenta rapport bil-miktub fl-eqreb għassa tal-pulizija jew billi tibgħat ittra elettronika b'rapport lill-prefettura tal-pulizija xierqa. Aktar informazzjoni dwar kif għandek tirrapporta reat hija disponibbli [hawn](#).

#### **Kif nista' nsir naf x'qed jiġri dwar il-każ?**

Wara li tkun irrapportajt reat, int tiġi kkuntattjat u informat dwar kwalunkwe proċedura ulterjuri (eż. tinalab tixhed, tipprovi informazzjoni dwar xhieda possibbli, tgħin fil-kompilazzjoni tal-provi, eċċ.) Jekk ikun hemm bżonn, int tingħata wkoll informazzjoni dwar appoġġ possibbli għall-vittmi u dwar miżuri oħra ta' protezzjoni.

Wara l-interrogazzjoni tiegħek, niżżel in-numru tal-materja kriminali u tal-investigatur responsabbli mill-każ. Dan jagħmilhielek eħfef biex titlob informazzjoni mingħand il-pulizija aktar tard.

#### **Jien intitolat għal għajjuna legali (matul l-investigazzjoni jew il-proċess)? Taħt liema kundizzjonijiet?**

Int għandek id-dritt li jkollok avukat preżenti matul il-proċedimenti. Jekk ma għandekx il-mezzi biex tqabblad wiehed, int tista' titlob lill-qorti għal għajjuna legali mill-istat.

Il-vittmi kollha li jkunu minorenni b'interessi li jkunu f'kunflitt ma' dawk tar-rappreżentanti legali tagħhom ikunu intitolati għal għajjuna legali mill-istat mingħajr ħlas.

#### **Nista' nitlob lura l-ispejjeż (għall-parteeċipazzjoni fl-investigazzjoni jew fil-proċess)? Taħt liema kundizzjonijiet?**

Il-vittmi u x-xhieda jkunu intitolati għal kumpens għal spejjeż imġarrba jew għal introjtu mhux riċevut minħabba l-proċedimenti kriminali. Pereżempju, tista' titlob lura l-ispejjeż tal-ivvjaġġar jew it-telf tal-qligħ imġarrbin biex tmur tixhed. Biex titlob l-ispejjeż, innotifika lill-awtorità li ħarrkitek u tirċievi struzzjonijiet dwar kif tippreżenta t-talba.

#### **Nista' nappella jekk il-każ tiegħi jingħalaq qabel nitla l-qorti?**

Meta jintemmu l-proċedimenti kriminali, minnufih tintbagħat lilek jew lir-rappreżentant tiegħek kopja tas-sentenza rilevanti. Bħala vittma, int tista' titlob aċċess għall-fajl kriminali fi żmien 10 ijiem minn meta tirċievi s-sentenza li ttemm il-proċedimenti kriminali. Fi żmien dawk l-10 ijiem, int intitolat ukoll titlob li l-uffiċċju tal-prosekutur jirrieżamina s-sentenza.

## Nista' nkun involut fil-proċess?

Bħala vittma, int parti għall-proċess fuq l-istess termini bħall-partijiet l-oħra u int intitolat li tkun involut fil-proċess.

## X'inhu r-rwol uffiċjali tiegħi fis-sistema ġudizzjarja? Pereżempju, jien meqjus jew nista' nagħzel li nkun meqjus: vittma, xhud, parti ċivili jew prosekutur privat?

Jekk twettaq reat kontrik, int titqies bħala vittma fil-proċedimenti kriminali. Madankollu, int intitolat ukoll tippreżenta kawża ċivili bħala parti għall-istess proċedimenti. Il-kuncett ta' prosekuzzjoni privata ma jeżistix fid-dritt tal-Estonja.

## X'inhuma d-drittijiet u l-obbligi tiegħi f'dan ir-rwol?

 **Taħt il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali**, vittma hi intitolata li:

tikkontesta rifjut għat-tnedija jew għat-terminazzjoni tal-proċedimenti kriminali;

tippreżenta azzjoni ċivili permezz ta' korp investigattiv jew tal-uffiċċju tal-prosekutur;

tixhed jew tirrifjuta li tixhed kontra persuni qrib tagħha;

tissottometti evidenza;

tippreżenta talbiet u kwereli;

teżamina l-minuti tal-proċedimenti u tagħmel dikjarazzjonijiet dwar il-kundizzjonijiet, il-perkors, ir-riżultati u l-minuti tal-proċedimenti (id-dikjarazzjonijiet tiegħek jiġu rreġistrati bil-miktub);

teżamina l-kontenut tal-fajl kriminali wara li ttitlesta l-investigazzjoni preliminari tal-kawża;

tieħu sehem fis-seduta l-qorti;

tagħti kunsens jew tirrifjuta milli tagħti kunsens għal rikors għal proċedura ta' soluzzjoni tat-tilwim u tagħti opinjoni dwar l-akkużi u l-piena, l-ammont tad-danni speċifika fl-atti tal-akkuża u fl-azzjoni ċivili;

tagħti kunsens għal rikors għal ordni temporanja ta' trażzin u titlob ir-rikors għal ordni ta' trażzin;

titlob li tiġi interrogat/a minn persuna tal-istess sess fil-każ ta' vjolenza sesswali, ta' vjolenza sessista jew ta' reat imwettaq f'relazzjoni mill-qrib, ħlif meta l-interrogazzjoni ssir minn prosekutur jew minn imħallef jew jekk tkun ta' xkiel għall-perkors tal-proċedimenti.

Vittma hi meħtieġa:

tidher meta tiġi mħarrka minn korp investigattiv, minn uffiċċju tal-prosekutur jew minn qorti;

tieħu sehem fl-atti proċedurali u tobdi l-ordnijiet tal-korp investigattiv, tal-Uffiċċju tal-Prosekutur u tal-qorti.

## Nista' nagħmel stqarrija jew nixhed matul il-proċess? Taħt liema kundizzjonijiet?

Int intitolat tagħmel dikjarazzjonijiet u tesprimi l-opinjoni tiegħek matul il-proċess. Int għandek id-dritt li tixhed fil-qorti jekk il-prosekuzzjoni titlob li int tiġi interrogat.

## X'informazzjoni nirdievi matul il-proċess?

Il-qorti tinformak dwar il-hin u l-post tas-seduti tal-qorti u int tiġi informat ukoll dwar is-sentenza tal-qorti, li tintbagħtlek sakemm ma tkunx preżenti fiżikament fil-qorti meta tinqata' s-sentenza.

## Inkun nista' nikseb aċċess għall-fajls tal-qorti?

Int intitolat teżamina l-fajls tal-qorti fl-uffiċċju tal-prosekutur wara li ttitlesta l-investigazzjoni preliminari jew meta jintemmu l-proċedimenti kriminali. L-uffiċċju tal-prosekutur jinformat dwar dan id-dritt u jagħtik struzzjonijiet dwar kif int tista' teżamina l-fajls.

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin:  digà ġew tradotti.

## 3 - Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess

### Nista' nappella kontra d-deċiżjoni?

Bħala parti għall-proċess, int għandek id-dritt li tressaq appell kontra d-deċiżjoni quddiem qorti distrettwali fi żmien 30 jum minn meta tinqata' s-sentenza.

### X'inhuma d-drittijiet tiegħi wara li tinqata' s-sentenza?

Int għandek id-dritt li tiġi notifikat(a) f'każ tar-rilaxx bikri tat-trasgressur kundannat mill-ħabs jekk int titlob li jsir hekk matul il-proċedimenti.

### Jien intitolat(a) għal appoġġ jew għal protezzjoni wara l-proċess? Għal kemm żmien?

Il-proċess tal-proċedimenti kriminali ma jaffettwax kemm int iddu tircievi servizzi ta' appoġġ għall-vittma. Int tista' tkompli tircievi servizzi ta' appoġġ għall-vittma wara l-konklużjoni tal-proċedimenti kriminali mingħajr ebda terminu perentorju speċifiku.

### X'informazzjoni ninghata jekk it-trasgressur jiġi sentenzjat?

Int tiġi informat(a) dwar is-sentenza tal-qorti, li tiddikjara t-tul tas-sentenza mogħtija lill-persuna suspettata. Int tiġi notifikat(a) ukoll f'każ tar-rilaxx bikri tat-trasgressur kundannat mill-ħabs jekk int titlob li jsir hekk.

### Se niġi informat(a) jekk it-trasgressur jinħeles (inkluż rilaxx kmieni jew kundizzjonali) jew jaħrab mill-ħabs?

Jekk int titlob hekk matul l-interrogazzjoni tiegħek, tiġi notifikat(a) jekk it-trasgressur kundannat jinħeles jew jaħrab mill-ħabs.

### Inkun involut(a) f'deċiżjonijiet dwar rilaxx jew parole? Pereżempju, nista' nagħmel stqarrija jew inressaq appell?

Int tista' tintalab tagħti opinjoni matul il-proċedimenti ta' rilaxx bikri, iżda ma tistax tappella kontra t-tali deċiżjonijiet.

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

## 4 - Kumpens

### X'inhu l-proċedura biex nitlob kumpens mingħand it-trasgressur? (eż. kawża l-qorti, kawża ċivili, proċedura ta' adeżjoni)

Int intitolat(a) tippreżenta kawża ċivili kontra l-persuna akkużata biex titlob id-danni bħala parti mill-proċedimenti kriminali. Int tista' tippreżenta kawża ċivili fi żmien 10 jiem wara li teżamina l-fajl kriminali. Tista' titlob ukoll li l-uffiċċju tal-prosekutur jestendi din l-iskadenza.

### Il-qorti ordnat lit-trasgressur biex iħallasni danni/kumpens. Kif nista' niżgura li t-trasgressur iħallas?

Jekk it-trasgressur kundannat ma jħallasx l-ammont impost fuqu mis-sentenza tal-qorti, int intitolat(a) tikkuntattja uffiċjal ġudizzjarju, li jorganizza l-proċedimenti ta' eżekuzzjoni.

### Jekk it-trasgressur ma jħallasx, jista' l-istat iħallasni bil-quddiem? Taħt liema kundizzjonijiet?

Le, l-istat ma jhallasx għad-danni dovuti minn trasgressur kundannat.

#### **Jien intitolat(a) għal kumpens mill-istat?**

Int tista' tapplika għal kumpens mill-istat għat-tipi li ġejjin ta' danni jekk int persuna li tiġi mill-viċin mill-persuna li mietet minhabba reat, jew jekk int vittma ta' reat ta' vjolenza, u għarrabt disturb tas-saħħa li jdum tal-anqas erba' xhur minhabba r-reat:

ħsara li tirriżulta minhabba l-inkapaċità għax-xogħol jew kapaċità mnaqqsa għax-xogħol;

spejjeż imġarrba minhabba l-ħsara kkawżata lis-saħħa tal-vittma;

ħsara li tirriżulta mill-mewt tal-vittma;

ħsara kkawżata f'nuċċalijiet, f'dentaturi, f'lenti ta' kuntatt jew f'apparati oħra li jissostitwixxu funzjonijiet tal-ġisem jew fl-ilbies;

l-ispejjeż tal-funeral tal-vittma.

Biex tkun eliġibbli għal kumpens, int trid tirrapporta r-reat lill-pulizija fi żmien 15-il jum minn meta jseħh jew wara li jkollok l-oportunità li tirrapportah.

Ir-rikors għal kumpens irid jiġi ppreżentat lill-Bord Nazzjonali Estonjan tal-Assigurazzjoni Soċjali fi żmien tliet snin mit-tweġiq tar-reat jew mid-data tal-mewt tal-vittma, sakemm:

il-persuna dipendenti ma ssir taf bil-mewt tal-vittma aktar minn sena wara l-mewt u r-rikors jiġi ppreżentat fi żmien tliet snin mid-data li fiha ssir taf bil-mewt tal-vittma;

ir-rikorrent li jitlob kumpens ma jkunx għarrabt disturb tas-saħħa li jdum aktar minn sena u l-preżentazzjoni f'waqtha tar-rikors kienet impossibbli minhabba l-istat ta' saħħtu, u r-rikors jiġi ppreżentat fi żmien tliet snin minn meta jitjeb l-istat tas-saħħa tiegħu;

il-baži għall-applikazzjoni għal kumpens hi reat sesswali kontra minorenni u r-rikors jiġi ppreżentat fi żmien tliet snin wara li l-vittma tkun saret adulta sakemm ir-raġuni għall-proċedimenti kriminali ma tkunx saret evidenti qabel ma saret adulta.

#### **Jien inkun intitolat(a) għal kumpens jekk it-trasgressur ma jiġix ikkundannat?**

Int tista' tapplika għal kumpens mill-istat għal vittmi ta' reat jekk il-proċedimenti kriminali jonqsu milli jidentifikaw lill-persuna li wettqet ir-reat kontrik.

Jekk il-persuna akkużata bir-reat tinħeles mill-qorti iżda int temmen li l-persuna kkawżatlek il-ħsara, int tista' tippreżenta kawża civili.

#### **Jien intitolat(a) għal ħlas ta' emerġenza waqt li nkun qed nistenna d-deċiżjoni dwar it-talba tiegħi għall-kumpens?**

Id-deċiżjoni dwar l-għoti ta' kumpens lil vittma ta' vjolenza tista' tiġi posposta sakemm tinqata' sentenza tal-qorti tal-kontea jekk:

id-dritt tar-rikorrent li jirċievi kumpens mingħand il-persuna responsabbli għall-ħsara kkawżata mir-reat kriminali jkun incert, jew

ikun ovvju li l-persuna responsabbli għall-ħsara kkawżata mir-reat kriminali taqbel u tkun tista' tikkumpensa għall-ħsara.

Jekk l-għoti tal-kumpens jiġi pospost, il-Bord Nazzjonali Estonjan tal-Assigurazzjoni Soċjali jista' jagħmel ħlas bil-quddiem fuq il-baži ta' talba mingħand ir-rikorrent għal kumpens jekk ikun jidher ċar li r-rikorrent ikun eliġibbli għal kumpens u jkun f'sitwazzjoni ekonomika diffiċli.

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

#### **5 - Id-drittijiet tiegħi f'dak li għandu x'jaqsam ma' appoġġ u assistenza**

##### **Jien vittma ta' reat, lil min għandi nikkuntattja għall-appoġġ u għall-assistenza?**

 [Id-Dipartiment ta' Appoġġ għall-Vittmi tal-Bord Nazzjonali Estonjan tal-Assigurazzjoni Soċjali](#)

 [Iċ-ċentri ta' appoġġ għan-nisa](#)

 [Il-Bord tal-Pulizija u l-Għassa tal-Fruntiera](#)

##### **Hotline ta' appoġġ għall-vittmi**

Hotline ta' appoġġ għall-vittmi: 6121360 jew 16106 (it-telefonati jitwieġbu Tne-Gim 9.00-17.00).

Hotline ta' appoġġ għat-tfal: 16111 (għar-rapportar ta' tfal li għandhom bżonn l-għajjuna; it-telefonati jittieħdu 24 siegħa kuljum).

##### **L-appoġġ għall-vittmi hu mingħajr ħlas?**

Iva, is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi huma mingħajr ħlas.

##### **X'tipi ta' appoġġ nista' nirċievi mingħand is-servizzi jew l-awtoritajiet tal-istat?**

Is-servizzi tal-istat ta' appoġġ għall-vittmi jkopru dawn li ġejjin:

konsulenza għall-vittmi;

l-għoti ta' assistenza lill-vittmi fil-komunikazzjoni mal-awtoritajiet tal-istat u tal-gvern lokali u mal-persuni ġuridiċi;

l-iżgurar ta' akkomodazzjoni sikura;

l-iżgurar ta' forniment tal-ikel;

l-iżgurar ta' aċċess għas-servizzi tas-saħħa neċessarji;

l-għoti tal-assistenza materjali neċessarja;

l-għoti tal-assistenza psikoloġika neċessarja;

l-organizzazzjoni tas-servizzi ta' traduzzjoni u ta' interpretazzjoni neċessarji biex jingħataw servizzi ta' appoġġ għall-vittmi;

il-forniment ta' servizzi oħra neċessarji għar-riabilitazzjoni fiżika u psikosoċjali tal-vittmi.

##### **X'tipi ta' appoġġ nista' nirċievi mingħand organizzazzjonijiet nongovernattivi?**

Il-fornituri statali ta' servizzi ta' appoġġ għall-vittmi jistgħu jidderiġuk lejn organizzazzjonijiet nongovernattivi xierqa.

 [Iċ-ċentri ta' rifuġju għan-nisa](#)

L-aħħar aġġornament: 01/10/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.